

lægen indkaldes i det fornødne omfang, bør dog dommeren have opmærksomheden henvendt på denne adgang og eventuelt henstille til udvalget, at han indkaldes, og såfremt dette ikke tages til følge, tilføre børneværnsprotokollen bemærkning herom.

III. Adgangen til at indbringe børneværnsudvalgenes afgørelser vedrørende børns og unges anbringelse uden for hjemmet m. v. for domstolene.

Inden for administrationsudvalget har det været drøftet, om bestemmelsen i grundlovens § 71, stk. 6, om adgangen til at forlange lovligheden af en administrativt besluttet frihedsberøvelse prøvet for domstolene overhovedet omfatter børneværnsudvalgenes beslutninger om børns anbringelse uden for hjemmet. 8 af udvalgets medlemmer mener således, at et børneværnsudvalgs beslutning om et barns tvangsmæssige anbringelse uden for hjemmet skal kunne forelægges domstolene til prøvelse, medens 6 medlemmer mener, at disse afgørelser som indgreb ikke i barnets frihed, men i forældrenes myndighed over barnet falder uden for grundlovsbestemmelsen.

Uanset denne uenighed har udvalget i realiteten drøftet, hvilken ordning man under forudsætning af, at spørgsmålet er omfattet af grundlovens § 71, stk. 6, bør indføre for børneforsorgen, herunder om sagerne — som det er tilfældet nu — bør forelægges for de almindelige domstole, eller der bør oprettes en anden dømmende myndighed (en specialdomstol) for dette område.

Der har ej heller i udvalget været enighed om dette spørgsmål. 7 medlemmer mener således, at sagerne bør forelægges for de almindelige domstole, medens 7 medlemmer mener, at der i overensstemmelse med den hjemmel, grundloven giver hertil, bør oprettes en specialdomstol for dette område.

Såfremt en ordning, hvorefter sagerne skal forelægges for de almindelige domstole, vil blive foretrukket, har der imidlertid i udvalget været fuld enighed om, at afgørelserne i så fald må forelægges for landsretterne, idet den gældende ordning, hvorefter sagerne forelægges for underretterne, vanskeligt kan forenes med den påkrævede medvirken af underrettsdommere ved børneværnsudvalgenes behandling af fjernelsessagerne.

Der har endvidere i udvalget været fuld enighed om, at det i så fald må være en afgørende forudsætning, at landsnævnet for børneforsorg bevares som en administrativ overinstans på området.

Endelig har der i udvalget været enighed om, at en eventuel domstolsprøvelse foruden afgørelser om børns inddragelse under børneforsorg i henhold til

de gældende bestemmelser i §§ 130, stk. 1, og 131, og afgørelser vedrørende nægtet hjemgivelse må omfatte afgørelser, hvorved et børneværnsudvalg i henhold til § 114, stk. 2, har nedlagt forbud mod, at et barn fjernes fra et plejehjem for at anbringes i forældrenes eller en af disses hjem.

Socialministeriet må i overensstemmelse med administrationsudvalgets flertal anse det for rettest, at den bestående adgang til at indbringe sagerne for en domstol bevares, men finder med hensyn til formen for denne domstolsprøvelse at burde følge den halvdel af udvalget, der mener, at der i overensstemmelse med selve grundlovsbestemmelsen bør oprettes en specialdomstol for området sammen med af juridisk uddannede dommere og dommere med særlig sagkundskab inden for børneforsorg. Man vil herved på den ene side sikre en egentlig domstolskontrol og på den anden side opnå, at retten får en sådan sagkundskab, at den bliver i stand til fuldt ud at bedømme de muligheder, som børneforsorgen frembyder for vedkommende barns eller unges opdragelse og uddannelse. Det foreslås endvidere, at landsnævnet bevares som administrativt overinstans, således at det ikke bliver børneværnsudvalgenes, men landsnævnets afgørelser, der forelægges for retten.

IV. Forebyggende børneværn.

For længst muligt at undgå, at en anbringelse af et barn eller en ung uden for hjemmet bliver nødvendig, foreslås det at udbygge de forebyggende foranstaltninger og i så vidt omfang som muligt at give disse karakteren af et tilbud til forældrene om bistand.

Det foreslås således, at ordet pålæg i § 123 ændres til henstillinger, råd, eventuelt pålæg, samt at der ved en tilføjelse til § 123, stk. 1, nr. 3, skabes hjemmel for børneværnsudvalget til under samme betingelser, som er gældende for de øvrige i § 123 nævnte foranstaltninger, at lade barnet underkaste en ambulans *psykiatrisk eller anden speciallægeundersøgelse eller en psykologisk undersøgelse* og, hvis det efter undersøgelsen viser sig nødvendigt, at lade iværksætte den fornødne *behandling*.

Udgifterne til en sådan undersøgelse og eventuel behandling foreslås, for så vidt de ikke kan afholdes af vedkommende sygekasse, afholdt som børneværnsudgifter.

Da det for resultatet af en eventuel behandling er af afgørende betydning, at der kan etableres et samarbejde med forældrene, bør børneværnsudvalget kun kunne benytte sig af denne adgang, såfremt forældrenes tilslutning foreligger.